

Twee gedeeltelijk albino Scholeksters

Auke B. Terluin

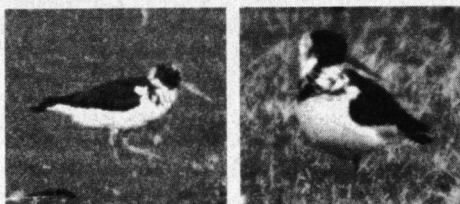
Op zes april 1992 nam ik foto's van een paartje Scholeksters dat stond te rusten in een weide met schapen behorend tot de Zuidergrie onder het dorp Ballum op Ameland. Eén van de Scholeksters had een enigszins merkwaardig uiterlijk met nogal wat witte veren op kop, hals en bovenborst. Ook de nek was wit. Een partieel (= gedeeltelijk) albino exemplaar.

Nu is (gedeeltelijk) albinisme lang geen ongewoon verschijnsel onder Scholeksters en het is zeker minder zeldzaam dan onder, bijvoorbeeld, Kieviten. In tegenstelling tot wat het geval is bij de Kievit, zijn er van de Scholekster verscheidene individuen met een geheel wit verenkleed bekend en, met name in 'Het Vogeljaar' beschreven (3, 5, 11, 12 en 13).

Daarnaast wordt in de literatuur melding gemaakt van twee gevallen van melanisme (daardoor geheel zwarte vogels met slechts weinig wit in de vleugels) onder Scholeksters (6, 8).

Voorts werd en wordt schizochroïsme bij de Scholekster verscheidene malen waargenomen: (beige-)bruine, (licht) zandkleurige of 'leemkleurige' exemplaren, waarbij alleen het zwarte pigment geheel ontbreekt (2, 4, 7 en 10). De twee meest bekende geheel witte Scholeksters zijn beide vogels van de Wadden: die van de Mokbaai op Texel leefde van 1958 tot 1978 en werd dus maar liefst twintig jaar oud, die van het Westerse veld op Vlieland werd daar van 1975 tot 1986 gezien.

Op 22 juni 1993 bevind ik mij wederom op een Waddeneiland, deze keer Schiermonnikoog, en weer kom ik een partieel albino Scholekster tegen. Bij een plasje aan de dijk die langs de binnenzijde van de Westerplas loopt, is de vogel druk doende met het uit de buurt houden van soortgenoten. Een territoriumhouder. Deze Scholekster lijkt sterk op de Amelandse vogel, maar heeft op de zelfde plaatsen nog wat meer wit. Die van Ameland bezit middenvoor een smalle verticaal verlopende zwarte band en een vrijwel aaneengesloten smalle borstband. De vogel van Schiermonnikoog heeft een bijna geheel witte borst (evenals de andere met wat verspreide vlekjes) en een duidelijk onderbroken smalle borstband. Het gaat hier dus zeker om twee verschillende vogels, die mogelijk wel verwant zijn aan elkaar (de afstand tussen de twee bedraagt slechts dertig kilometer). Het zijn overigens niet de enige twee met een vergelijkbare afwijkende 'tekening', want: er bestaat een foto waarop twee, kennelijk pas gevangen, Scholeksters, bei-

Links de gedeeltelijk albino Scholekster op Schiermonnikoog, 22 juni 1993, rechts de gepaarde gedeeltelijk albino Scholekster op Ameland, 6 april 1992.

Foto's: A.B. Terluin.

de eveneens met witte veren op kop, hals en borst, door iemand (een ringer?) in de handen worden gehouden om voor de fotograaf te poseren. Het is mij, ondanks navragen en zoeken, niet gelukt het boek of tijdschrift waarin de bedoelde plaat werd gepubliceerd, terug te vinden. Aanwijzingen van lezers zijn zeer welkom.

Het is allicht interessant te weten wanneer voornoemde foto werd genomen en waar (waarschijnlijk daar waar in ons land de scholeksterconcentraties het hoogst zijn: de Wadden(zee) en de Zeeuws-Zuidhollandse delta). Er bestaat een zeer kleine kans dat wellicht één van beide vogels zowel op de recente foto's als ook op de vroeger gemaakte kan worden herkend. Scholeksters kunnen zeer oud worden, een enkele zelfs meer dan dertig jaar. Voorzover ik heb kunnen constateren, zijn de hiervoor beschreven Scholeksters op Ameland en Schiermonnikoog niet geringd.

■ Auke B. Terluin, Azaleastraat 20a, 3051 TG Rotterdam, 010 - 4 182 686.

LITTERATUUR:

- 1 Bergh, L.M.J. van den (1977): Over veldwaarnemingen van afwijkend gekleurde vogels. *De Levende Natuur* 80 (9): 214-215.
- 2 Beusekom, G. van, F.P.J. Kooymans, M.G. Rutten & N. Tinbergen (1930): *Het Vogeleiland*. A.G. Schoonderbeek, Laren (N.-H.): 55-56.
- 3 Leopold, M.F. & E.C.L. Marteljn (1982): Meer albino Scholeksters. *Het Vogeljaar* 30 (6): 333-334.
- 4 Lichtenbeld, H.J. (1993): Veldwaarnemingen CLXXX. *Het Vogeljaar* 41 (5): 238.
- 5 Mari, H. de (1981): Foto's (van albino Scholekster). *Het Vogeljaar* 29 (3): 139.
- 6 Marteljn, E.C.L. & M.F. Leopold (1983): Waarnemingen van melanistische Scholekster. *Het Vogeljaar* 31 (1): 30.
- 7 Moeliker, C.W. (1980): Afwijkend gekleurde Scholeksters. *Het Vogeljaar* 28 (1): 37-38.
- 8 Ploeg, D.T.E. van der (et al) (1976): Vogels in Friesland. Deel I. De Tille, Leeuwarden: 442.
- 9 Sage, B.L. (1962): Albinism and melanism in birds. *British Birds* 55: 201-225.
- 10 Schut, R. (1967): Scholekster met albino jongen. *Het Vogeljaar* 15 (6): 460.
- 11 Schut, R. (1982): Albino Scholeksters. *Het Vogeljaar* 30 (2): 106-107.
- 12 Strijbos, J.P. (1975): Albinisme (spelling der natuur). *Het Vogeljaar* 23 (1): 12-14.
- 13 Strijbos, J.P. & W. Lajer (1977): Texel, uniek vogelparadijs in de Waddenzee. *Het Spectrum*, Utrecht/Antwerpen: 13-16.
- 14 Vries, J.A. de (1988): Vogel, waarheen? *Art & Research*, 's-Hertogenbosch: 11-12.
- 15 Walhout, J. (1992): Waarnemingen van kleurafwijkingen op Waicheren. *'t Wimpje* 7 (1): 19-20.